

Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt voor medisch en verzorgend personeel

Samenvatting

Inleiding

Vanaf 2012 zijn er – mede door beleidswijzigingen om zorgkosten te beheersen – veel veranderingen geweest op de arbeidsmarkt voor medisch en verzorgend personeel. Na een **periode van krimp, groeit de werkgelegenheid** weer en is er op dit moment een onvervulde vraag naar personeel. Voor verzorgenden, verpleegkundigen, artsen en psychologen zijn er verhoudingsgewijs veel langdurig openstaande vacatures. Naar verwachting neemt de vraag naar medisch en verzorgend personeel de komende jaren verder toe. Er zijn verschillende mogelijkheden voor beleid dat zich richt op het niet verder laten oplopen van krapte.

Kosten van uitstroom en herinstroom

Voor werkgevers blijkt het – in een situatie met budgettaire druk op de uitgaven – goedkoper om (tijdelijke) contracten van werkenden te beëindigen en op een later moment opnieuw in dienst te nemen, dan om het personeel vast te houden. Voor flexibel personeel geldt dit het sterkst, maar ook voor werkenden in vaste dienst is dit het geval.

Maatschappelijk is dit juist omgekeerd. De kosten

van het vertrekkend personeel worden voor een groot deel door de maatschappij gedragen en zijn groter dan de besparing op loonkosten voor werkgevers in de zorg. Het gaat bijvoorbeeld om uitkeringen voor werklozen, hogere werkdruk en kapitaalvernietiging van gemaakte opleidingskosten. Dit is reden om overmatige uitstroom van personeel in de toekomst te voorkomen, door collectieve oplossingen te bedenken.

Toekomstige trends

Toekomstige trends leiden veelal tot een hogere vraag naar zorg.

- De **vergrijzing** zet door:
 - > Voor huisartsen en gezondheidscentra, verpleging, verzorging en thuiszorg en voor ziekenhuizen neemt hierdoor de zorgvraag toe.
 - > In krimpregio's wonen veel ouderen en is dit effect groter.
 - > Ouderen zijn steeds gezonder, wat de zorgvraag voor ziekenhuizen en huisartsen verlaagt, maar voor de VVT verhoogt.
- **Technologische innovaties** leiden tot een hogere zorgvraag. Doordat innovaties ook leiden tot hogere arbeidsproductiviteit, stijgt de vraag naar personeel minder snel dan zorgvraag.
- Patiënten worden steeds **mondiger**. Hierdoor stijgt de zorgvraag voor ziekenhuizen, huisartsen en de thuiszorg.

- Mensen gaan **gezonder leven**, maar in sommige regio's stapelt ongezond gedrag als roken, overmatig alcoholgebruik, te weinig bewegen en ongezonde voeding zich op.
- Toenemende **prestatiedruk** kan tot een grotere zorgvraag in de GGZ en huisartsenzorg leiden.
- De invloed van de **24-uurs economie** neemt toe. Dit gaat gepaard met meer slaapproblemen en ziekten als diabetes en hart- en vaatziekten.
- **Klimaatverandering** leidt tot meer hittestress. Ook kan het de verspreiding van ziekteverwekkers en allergenen doen toenemen.
- Door de dalende **vaccinatiegraad** neemt de kans op toekomstige uitbraken van infectieziekten toe.

Scenario's

Het effect van toekomstige trends is te duiden met behulp van scenario's. Door de ontwikkelingen af te zetten langs twee assen, ontstaan vier scenario's. Een as bestaat uit trage versus snelle technologische ontwikkeling die van invloed is op het productieproces in de zorg. De tweede as bestaat uit enerzijds een langzame toename in het aantal gezonde levensjaren en anderzijds een snelle toename.

Meer informatie

Meer weten over deze scenario's of interventies? Lees het rapport!

Ga naar www.azwinfo.nl

© AZW oktober 2019